

Documentnummer: D/24/147216

Zaaknummer: Z/24/123217

Voorstel tot Voorstel tot het al dan niet indienen van een zienswijze over de concept Herziene Begroting 2024 en de concept Begroting 2025 GR Westrom.

Van:	<i>College (portefeuillehouder Wilms)</i>
Voorstel:	1. Ten aanzien van de concept herziene begroting 2024 van de Gemeenschappelijke Regeling Westrom geen zienswijze in te dienen; 2. Ten aanzien van de concept begroting 2025 inclusief meerjarenraming van de Gemeenschappelijke Regeling Westrom een zienswijze in te dienen: - De raad constateert dat binnen de pijler Re-integratie per 2025 een inhaalindexatie wordt toegepast op de lumpsumbedragen van 13%. Los van de uitkomst van het onderzoek naar de overname door de Gemeente Roermond, wordt aan Westrom gevraagd deze verhoging niet door te voeren. De raad verwacht dat, ook ingeval een overgang van Westrom naar de Gemeente Roermond, de lumpsum volledig geschrapt wordt met ingang van 1 januari 2025 in de wetenschap dat daarmee er sprake kan zijn van een verminderd dienstenaanbod. - Tevens roept de raad Westrom op om -los van de genoemde ontwikkelingen- bij de Kadernota 2026 en vervolgens begroting 2026 van de GR als uitgangspunt te hanteren dat de meerjarenbegroting beleidsarm dient te zijn danwel dat extra (ruimtevragende) kosten van nieuw beleid in beginsel worden opgevangen binnen uw eigen exploitatie.

Bijlagen:	<u>Bijgevoegd:</u> 1 Concept raadsbesluit 2 Concept zienswijzebrief 3 Concept Herziene Begroting 2024 GR Westrom 4 Concept Begroting 2025 GR Westrom <u>Ter inzage:</u> N.v.t.
------------------	--

Toelichting

Voorstel tot Voorstel tot het al dan niet indienen van een zienswijze over de concept Herziene Begroting 2024 en de concept Begroting 2025 GR Westrom.

Inleiding:

Voor de uitvoering van de Participatiewet werken de 5 gemeenten die deelnemen in de Gemeenschappelijke Regeling Westrom samen op het gebied van de Sociale werkvoorziening, een deel van de re-integratie en de uitvoering van Beschut Werk. Conform artikel 28 en 29 van de Gemeenschappelijke Regeling Westrom zijn de herziene begroting 2024 en concept begroting 2025 ontvangen. De gemeenteraad wordt jaarlijks in de gelegenheid gesteld om haar zienswijze te geven op de herziene begroting van het betreffende jaar en de concept begroting van het komende jaar (i.c. 2025). Uw raad kan binnen acht weken na ontvangst een eventuele zienswijze kenbaar maken op de herziene begroting en de concept begroting. Via dit raadsvoorstel is een reactie geformuleerd op de bijgevoegde herziene begroting 2024 en de concept begroting 2025 en worden tevens de belangrijkste punten uit de jaarrekening 2023 geduid.

U wordt geadviseerd kennis te nemen van de herziene begroting 2024 en de concept begroting 2025. Tevens wordt voorgesteld om de raad geen zienswijze in te dienen op de herziene begroting 2024 en wel een zienswijze in te dienen op de concept begroting 2025.

Beslispunten:

1. Ten aanzien van de concept herziene begroting 2024 van de Gemeenschappelijke Regeling Westrom geen zienswijze in te dienen;
2. Ten aanzien van de concept begroting 2025 inclusief meerjarenraming van de Gemeenschappelijke Regeling Westrom een zienswijze in te dienen:
 - De raad constateert dat binnen de pijler Re-integratie per 2025 een inhaalindexatie wordt toegepast op de lumpsumbedragen van 13%. Los van de uitkomst van het onderzoek naar de overname door de Gemeente Roermond, wordt aan Westrom gevraagd deze verhoging niet door te voeren. De raad verwacht dat, ook ingeval een overgang van Westrom naar de Gemeente Roermond, de lumpsum volledig geschrapt wordt met ingang van 1 januari 2025 in de wetenschap dat daarmee er sprake kan zijn van een verminderd dienstenaanbod.
 - Tevens roept de raad Westrom op om -los van de genoemde ontwikkelingen- bij de Kadernota 2026 en vervolgens begroting 2026 van de GR als uitgangspunt te hanteren dat de meerjarenbegroting beleidsarm dient te zijn danwel dat extra (ruimtevragende) kosten van nieuw beleid in beginsel worden opgevangen binnen uw eigen exploitatie.

Argumenten:

1. ***De Concept Herziene begroting 2024 is ter kennisgeving aan uw raad gestuurd, waarbij de raad een zienswijze in kan dienen. Er wordt geadviseerd geen zienswijze in te dienen ten aanzien van dit stuk.***

Concept Herziene begroting 2024:

Westrom vindt het relevant om de afgegeven primaire begroting 2024 te actualiseren, omdat er inmiddels - op basis van voortschrijdend inzicht - enkele materiële wijzigingen bekend zijn.

In de voorliggende herziene begroting is de Wsw-subsidie gebaseerd op de Septembercirculaire 2023, die middels indexatie op het prijsniveau van 2024 gebracht is. Daarnaast zijn alle loonkosten opnieuw doorgerekend en is de toegevoegde waarde van de doelgroep geactualiseerd.

De herziene begroting 2024 sluit met een negatief resultaat van € 583.500 in 2024 (was -/- € 1.269.000 welke middels een onttrekking aan de daartoe opgebouwde reserves wordt gedekt.

Ontwikkeling in de begrote kosten

In de herziene begroting 2024 is gerekend met een lagere toegevoegde waarde en hogere reguliere personeelskosten als gevolg van de aangekondigde loonkostenstijging cao SGO. De overige bedrijfskosten zijn omlaag bijgesteld. De gemeentelijke bijdrage vormt normaal gesproken de sluitpost voor de begroting van Westrom. Echter, wordt in de herziene begroting 2024 het gepresenteerde exploitatietekort gedekt vanuit de aanwezige en opgebouwde reserves. Dit betekent dat de gemeentelijke bijdrage voor Maasgouw in 2024 gehandhaafd blijft op € 170.730.

2. De Concept begroting 2025 is ter kennisgeving aan uw raad gestuurd, waarbij de raad een zienswijze in kan dienen. Er wordt geadviseerd een zienswijze in te dienen ten aanzien van dit stuk.

Concept begroting 2025:

De concept begroting 2025 is opgesteld op basis van de huidige kennis en stand van zaken. Het dagelijks bestuur heeft in januari 2024 de ambitie uitgesproken te onderzoeken of de bedrijfsactiviteiten van Westrom overgenomen kunnen worden door de gemeente Roermond. Het college van B&W van de gemeente Roermond heeft het besluit genomen een mensontwikkelbedrijf te willen opzetten. Onderzocht wordt of Westrom een onderdeel kan vormen van het nog te ontwikkelen mensontwikkelbedrijf van de gemeente Roermond. Op dit moment bevinden we ons in de onderzoeksfase.

Als het onderzoek leidt tot een positief onderhandelingsresultaat tussen de 5 gemeenten, dan zou Westrom per 1 januari 2025 eigendom kunnen worden van de gemeente Roermond. Op verzoek van het dagelijks bestuur heeft de algemeen directeur van Westrom Robert Capel ingehuurd om te onderzoeken of en onder welke voorwaarden een overdracht van eigendom kan plaatsvinden. Een mogelijke overdracht van eigendom kan een effect hebben op de voorliggende primaire begroting 2025. Aangezien het op dit moment nog onzeker is of het onderhandelingsresultaat leidt tot een overname, wordt daar in deze begroting niet op vooruitgelopen.

(Meerjaren)begroting 2025: algemeen beeld.

De concept begroting 2025 is opgesteld conform de regels van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en bestaat uit drie onderdelen: een directieverslag, een beleidsbegroting, een financiële begroting en een bijlage met de gemeentelijke tabellen. In de begroting zijn ook een aantal verplichte paragrafen opgenomen. De voor de concept begroting 2025 gehanteerde uitgangspunten zijn:

- De realisatie van circa 512 fte's arbeidsovereenkomsten Wsw van de deelnemende gemeenten en de realisatie van circa 23 fte's Begeleid Werken;
- Uitbesteding re-integratieactiviteiten door gemeenten op tenminste het bestedingsniveau van 2023;
- Uitbesteding te plaatsen beschut werk door gemeenten binnen de kaders van de Participatiewet;
- Een dekkingsbijdrage van € 8.925 per persoon BuW en € 6.300 per persoon PW;
- Een (inhaal-)indexatie van de lumpsumbedragen vanaf 2025 met 13%;
- Ten behoeve van prognose prijspeil 2025, hanteren we een indexering 2,5% voor prijspeil 2024 en 2,5% voor prijspeil 2025 op de loonkosten Wsw ten opzichte van 2023, waarbij het personeelsverloop gerelateerd wordt aan pensioen en 2% extra uitstroom;
- De te ontvangen Rijksbijdrage Wsw wordt begroot op basis van de Septembercirculaire 2023 eveneens geïndexeerd met resp. 3,8 %, 2,5% en 2,5% ter compensatie van (verwachte) stijgingen loonkosten Wsw gedurende de jaren 2023 tot en met 2025;
- Een gemeentelijke bijdrage van € 850.000 ter gedeeltelijke dekking van het exploitatietekort;
- Een gemeentelijke bijdrage van € 530.000 voor de infrastructuur;
- Een indexering van de reguliere loonkosten o.b.v. het CAO SGO 2024 (effectief 5,2% in 2024) en jaarlijks 2% (2025 tot en met 2028);
- Het lage-inkomensvoordeel (LIV) of het loonkostenvoordeel (LKV) vervalt met ingang van 2025.

De begroting 2025 alsmede de meerjarenbegroting sluit met een licht positief resultaat.

Ontwikkeling in begrote kosten

Westrom ziet een risico t.a.v. de indexering van de loonkosten. Verwacht mag worden dat de vakbonden blijven vragen om hogere lonen gezien de lastige financiële situatie waarin veel van de doelgroep-medewerkers zich bevinden. Westrom heeft rekening gehouden met 2,5% in 2024 en 2,5% in 2025.

Mochten de cao-afspraken hoger uitvallen, dan heeft dat een beperkt negatief effect op het subsidieresultaat, omdat de SW-subsidies dan ten opzichte van de begroting - naar verwachting - ook hoger uit zullen vallen.

Ontwikkeling in de begrote bijdrage/baten

Voor de gemeente Maasgouw ziet het in de begroting 2025 meerjarig opgenomen verloop in de gemeentelijke bijdrage er als volgt uit:

	2025	2026	2027	2028
Bijdrage Maasgouw	€ 167.542	€ 160.406	€ 126.646	€ 154.670

Zoals bekend worden vanaf de begroting 2019 voor de te betalen gemeentelijke bijdrage(n) aangepaste (kosten-) verdeelsleutels gehanteerd op basis van de regeling “Verdeling baten en lasten Westrom”. Uitgangspunt hierbij is dat de gemeentelijke bijdrage(n) aan de Westrom in het negatief subsidieresultaat verrekend worden naar rato van de loonsom Sw’ers per deelnemende gemeente van het voorbije jaar. De gemeentelijke bijdrage ter bekostiging van een deel van de infrastructuur kent een andere verdeelsleutel namelijk op basis van inwoneraantal per (vaste) peildatum 31 december 2016 voor de restant huurperiode van het bedrijfspand De Hanze. De ontwikkeling van de totale gemeentelijke bijdragen (van de vijf GR-gemeenten) aan het tekort van Westrom ontwikkelt zich de komende jaren als volgt:

	2025	2026	2027	2028
Bijdrage infrastructuur	€ 530.000	€ 530.000	€ 530.000	€ 530.000
Bijdrage SW-tekort	€ 850.000	€ 800.000	€ 470.000	€ 700.000

Advies

Mede op basis van de constatering genoemd onder het kopje Kanttekeningen (zie hieronder) wordt aan uw raad geadviseerd om over de concept begroting 2025 de onderstaande reactie waarin de zienswijzen staan uit te brengen. De conceptbrief maakt als bijlage integraal onderdeel uit van dit voorstel.

Voorgestelde reactie met zienswijzen:

“De raad constateert dat Westrom een sluitende concept begroting 2025 (inclusief meerjaren doorkijk tot en met 2028) voor zienswijze voorlegt.

Westrom geeft in haar concept begroting aan dat er op dit moment een onderzoek plaatsvindt of de Gemeente Roermond de bedrijfsactiviteiten van Westrom kan overnemen. Het is begrijpelijk dat een overname van de activiteiten door de Gemeente Roermond kan leiden tot een wijziging van de onderliggende conceptbegroting. Met voorgenoemde constatering in het achterhoofd ziet de raad de uitkomst van het onderzoek met veel belangstelling tegemoet.

De raad constateert dat binnen de pijler Re-integratie per 2025 een inhaalindexatie wordt toegepast op de lumpsumbedragen van 13%. Los van de uitkomst van het onderzoek naar de overname door de Gemeente Roermond, wordt aan Westrom gevraagd deze verhoging niet door te voeren. De raad verwacht dat, ook ingeval een overgang van Westrom naar de Gemeente Roermond, de lumpsum volledig geschrapt wordt met ingang van 1 januari 2025 in de wetenschap dat daarmee er sprake kan zijn van een verminderd dienstenaanbod.

Tevens roept de raad Westrom op om -los van de genoemde ontwikkelingen- bij de Kadernota 2026 en vervolgens begroting 2026 van de GR als uitgangspunt te hanteren dat de meerjarenbegroting beleidsarm dient te zijn danwel dat extra (ruimtevragende) kosten van nieuw beleid in beginsel worden opgevangen binnen uw eigen exploitatie.”

Kanttekeningen:

2.b.1 De voorliggende begroting 2025 kan gevolgen ondervinden van de regionale doorontwikkeling Participatiewet

De concept begroting 2025 is opgesteld op basis van de huidige kennis en stand van zaken. Het dagelijks bestuur heeft in januari 2024 de ambitie uitgesproken te onderzoeken of de bedrijfsactiviteiten van Westrom overgenomen kunnen worden door de gemeente Roermond. Het college van B&W van de gemeente Roermond heeft het besluit genomen een mensontwikkelbedrijf te willen opzetten. Onderzocht wordt of Westrom een onderdeel kan vormen van het nog te ontwikkelen mensontwikkelbedrijf van de gemeente Roermond. Als het onderzoek leidt tot een positief onderhandelingsresultaat tussen de 5 gemeenten, dan zou Westrom per 1 januari 2025 eigendom kunnen worden van de gemeente Roermond. Een mogelijke overdracht van eigendom kan een effect hebben op de voorliggende primaire begroting 2025.

Samenhang met andere beleidsdocumenten:

Dit voorstel is afgestemd met BSC en de financieel adviseur, mede in het licht van de gemeentelijke begroting.

Communicatie:

Het Dagelijks Bestuur van de GR Westrom wordt zo spoedig mogelijk na de raadsvergadering schriftelijk in kennis gesteld van de eventuele zienswijze van de gemeenteraad.

Financiën

Herziene begroting 2024

De begroting 2024 is herzien. Het geprognoseerde negatieve resultaat 2024 van € 1.269.000 wordt bijgesteld tot een negatief resultaat 2024 van € 583.500. Een positieve ontwikkeling. Dit is, net zoals in 2023, met name te wijten aan de fors hogere rijkssubsidie WsW.

De gemeentelijke bijdrage 2024 wijzigt niet, omdat Westrom het negatieve resultaat, conform primaire begroting, vereffend met de egaliseringsreserve.

Begroting 2025-2028

De gemeentelijke bijdrage in de begroting 2025-2028 daalt enorm ten opzichte van de geprognoseerde gemeentelijke bijdrage in de begroting 2024-2027 van Westrom, maar is in lijn met de gemeentelijke bijdrage van 2024. Onderstaande tabellen geven dit weer.

De daling heeft wederom te maken met de verwachte fors hogere rijkssubsidie WsW.

Gemeentelijke bijdrage o.b.v. MJB 2025-2028 van Westrom

	2025	2026	2027	2028
Echt-Susteren	232.892	225.224	172.251	206.297
Leudal	230.542	223.023	178.630	211.185
Maasgouw	167.542	160.406	126.646	154.670
Roerdalen	167.339	156.735	117.653	144.427
Roermond	581.685	564.612	404.819	513.421
	1.380.000	1.330.000	1.000.000	1.230.000

Gemeentelijke bijdrage o.b.v. MJB 2024-2027 van Westrom

	2024	2025	2026	2027
Echt-Susteren	230.482	444.977	449.778	479.330
Leudal	228.821	423.001	435.683	484.229
Maasgouw	170.730	328.774	342.372	391.401
Roerdalen	183.348	375.820	382.086	413.775
Roermond	616.619	1.332.427	1.370.081	1.511.264
	1.430.000	2.905.000	2.980.000	3.280.000

Verskil tussen MJB 2025-2028 -/- MJB 2024-2027

	2024	2025	2026	2027
Echt-Susteren		0	212.085	307.079
Leudal		0	192.459	305.599
Maasgouw		0	161.232	264.755
Roerdalen		0	208.481	296.122
Roermond		0	750.742	1.106.445
		0	1.525.000	2.280.000

De 4-pijler begroting laat in 2025 een negatief resultaat zien op de pijlers BuW en PW. Westrom stelt voor deze tekorten t.z.t. te dekken uit de krimpvoorziening, omdat dit vanuit hun opinie te linken is aan de hoge krimp van de Wsw-populatie.

De suggestie van Westrom is begrijpelijk, maar is niet in lijn met de reden waarvoor de krimpvoorziening destijds is ingesteld, namelijk afvloeiingskosten regulier personeel. Dat laatste is momenteel (nog) niet aan de orde.

Daarnaast laat de pijler Wsw een positief resultaat zien, waarmee het tekort op de pijlers BuW en PW opgevangen kan worden.

Mocht toch besloten worden de negatieve resultaten van de pijlers BuW en PW te dekken uit de krimpvoorziening, dan zou dit verwerkt moeten worden in de voorliggende begroting 2025 met tot gevolg dat het saldo van het jaar 2025 stijgt met € 351.000 (€ 196.000 BuW en € 155.000 PW) hetgeen tot een lagere gemeentelijke bijdrage leidt.

De lumpsum bedragen die bij de gemeenten in rekening worden gebracht m.b.t. de pijler re-integratie worden in de begroting 2025 geïndexeerd met 13%. Dit heeft een negatief financieel effect op het lokale budget re-integratie. Daarnaast wordt opgemerkt dat niet iedere gemeente de lumpsum uitput. Wellicht is 'krimpflatie' in dit opzicht dan een betere optie. Iedereen blijft vanuit eerdere afspraken hetzelfde lumpsumbedrag betalen, maar krijgt hiervoor minder diensten geleverd. Voor de gemeenten die de lumpsum niet uitputten is een voordelig effect. De gemeenten die de lumpsum wel uitputten, zullen eerder geconfronteerd worden met extra lasten onder het motto: 'de gebruiker betaald'. Daarnaast is bestuurlijk ook al gesproken over het schrappen van de gehele lumpsum per 2025. Als dit de keuze zou zijn en verwerkt wordt in de begroting, zou dat wel tot een 'gat' leiden dat ergens (gemeentelijke bijdrage) gevuld moet worden.

Hieronder de effecten van de herziene begroting 2024 en de begroting 2025-2028 t.o.v. de begroting van de gemeente Maasgouw:

	Gemeentelijke bijdrage				
	2024	2025	2026	2027	2028
	€	€	€	€	€
Begroting Westrom	170.730	167.542	160.406	126.646	154.670
Begroting Maasgouw	170.764	328.806	342.360	342.360	342.360
Mutatie per jaar	-34	-161.264	-181.954	-215.714	-187.690

Voor 2024 wordt geen begrotingswijziging verwerkt, omdat het de wijziging minimaal is. Voor de jaren 2025 t/m 2028 zullen de mutaties verwerkt worden in de begroting 2025-2028. Deze komen ten gunste van de post onvoorzien.

Planning en uitvoering:

Het dagelijks bestuur van Westrom wordt daags na het besluit van de gemeenteraad in kennis gesteld.

Bijlagen:

- 1 Bijlage 1 Concept raadsbesluit
- 2 Bijlage 2 Concept zienswijzebrief
- 3 Bijlage 3 Concept Herziene Begroting 2024 GR Westrom
- 4 Bijlage 4 Concept Begroting 2025 GR Westrom